N-236727

MAN
1672

Sermon de San Miguel predicado en Yruzabal el año de 83.

Factum est prælium magnum in Cœlo: Apocal. cap. 12.

Gaur Eliza Ama santac, atseguin andiaz celebratcen du San
Migl. Aynguerüaren festa, ceren Aynguerü au izan dezan Tangui-
coarequico guztiz leyala, eta onen medioz bere Aynguerüetatic asco
guelditu ciraden, Tanguicoaren adisquidetasunean, eta gracian: Dasde-
co eguia ne. Tanguicoac Aynguerüac sortu cituala gracian, eta au gal-
du cebala, bere nahierara, edo soverviagatic, deabruac, eta bere jarrait-
zalleac: gracian ceuden demboran, guztiz ederrac, eta agracituac
ciraden, baña au galdu cebenean, gueldituc ciraden su leyaco ilori
eguinic, eta guztiz ichusiric: Au bera guertatcen zayo Anima ba-
ti, gracian arquitcendan demboran, da Tanguicoaren beguietan guztiz
agracianta, baña pecatuan erortendan demboran, da guztiz ichu-
sia, eta bere anima guztiz beltza, eta deabruen ancecoa: Onen gañ
izango da nere gaurco Doctrina laburren azaltcea; ezango di-
zuet ceinbaliotsua dan gracia: Cerda bada gracia? Da izan Tan-
guicozco, edo divino bat, eguiten diana Persona Tanguicoaren seme, eta
ceruco eredero. Eta ceruco guizonac ondo ezaguturic ote due
gracioren baliotsa, edo precioa? Ez ezagutcen erdiela, eta autsen
digu Tob santuac (cap. 28.) onegatic, lurtarra naizalaco, nai nauq.
eduqui Aynguerüen ezaguera, graciaren precioa ezin ondo adierazi-
tzeco; eta iñun ere baizic ez nolabait eracutsico dizuet, bere laceir-
dan ezaguera. tzaitzun
tzit eleizarean daucazutela, lurreco ain preciatu Erreguen coroi eta
bicimoduric, edo dignidaderic andienac, eta gozatuenac baño, ceo guei ago
balio duen diamante bat: au ongi la ezaguturic, galdetcen dezu, zer balio
ezduen diamante onen baliotsa edo gure animac santutcen ditun

graciarena, ori da andiagoa? Diot bada oen bien baliotsuaren artean
arquitcen dan bestetasun edo diferencia, aicoaz andiagoa dala, icaz-
char eta arri preciatsuenaren artean arquitcen dana baño. Eta
graciaren baliotsua, edo preciosa diamante onenarequin berdincea, dala
arric preciatsuenaren baloa icatzarequin neurtcea becela.
Galdetcen
det gueyago, Ceruac, lurrac, edo elementoac, Ayngueruen, izaiten
izate edo naturaleza eguiten, edo componitcen dan mundu au, edo gra-
cia ori dirade dioagoac edo perfecio gueyagocoac, eta bietan ceñec
gueyago balio ote due? Diot bada graciaren osotasuna, edo perfecioa
mundu osoa onenarequin berdindu nai izatea, dala ezpal baten oso-
tasuna edo perfecioa diamante pilla batenarequin berdincea becelaxe
eta graciaren baloa aicoaz andiagoa dala Santo Thomasec dioanez,
mundu guciarena baño. Eta San Agustinec dio, graciaren baloac
estalcen duala, ez bacarric Ceruarena, baita Ayngueruena ere.
Yduritcen
zaiztet; ez gracian eta ez pecatuan arquitcen dan zuen arteco
guizon pobre bati, Jangoicoac esatendiola: Nic eguiten zaitut mundu gucia-
ren Jaun, eta Errege, Ceruguciaren, Izarren, Ceruen, eta lenaite, edo
Elementoen jabe ta Ayngueruen, eta Serafiñen Jauna, guciac eguindi-
tecen zure mendean; orain ere oncela eguiñic: Galdetcen det: mundu
ta Criatura gucien jabe izango litzaquean guizon au, edo gracian
arquitcen dan pobrecho bat bietan ceiñ izango litzaque aberatsena da
noblena, eta zorionecoena? Dudaric batere gabe izango litzaque po-
brechoena, eta oen bien arteco zoriona berdindu nai izatea, da zuenar-
teco beharguille baten zoriona, gure erreguinarenarequin berdincea becela-
Baña Cergaitic ori? Ceren guizon ura bere errenuan eta aberastasu-
nequin, gueldituco litzaquean lurreco guizonen mallan, edo gradoetan:
[illegible] baña Jangoicoaren gracian dagoen bere pobrecho onec irtendu lurreco
guizonen malla, edo gradoetic, aberatsenda izan Jangoicozcoaz, eta egui-
tenda bere seme, eta Ceruco eredero, eta doai au, San Buenaventurac dioa-
nez, da bere guciac baño andiagoa, eta lenvicicoa. Eta gracian arquit

cen dan anima baten edertasuna andia ote da? Bay eguiaz, eta
nic zuei adierazi aldiraguiçudan baño asco andiagoa: Au nola
bait aditceco, iduri zaitzute, onci batean bilduac arquitcen diradela
celayetan, eta baratcetan icusi oi dituzuen lora guçien edertasunac,
lurrac bere errayetan gorderic dauzcan urreac, cillarrac, arri
fin, eta preciosoac, equiaquiac, eta bertce izarrac banan oi dituzten
orria bera baño ederragoco errainuac; au onla izan ez dior, on-
ci onetaco edertasun oec guciac, utsac izango liraqueala, gracian
dagoen anima batec edutquico luquean edertasunaren aldean
Aladio n.c. San Gregorio bere saguinuaq.n Emetic atradaraquin
edertasunaren ayn taleac cerabendonellac, eta bertce gucioc, nolaco
edertasuna galtcen deruen becatu eriocco, edo mortala eguiten de-
zuen aldiro, eta nolacoa izango dan edertasunaren lecuan sartcen
zaitzuen ichusitasuna. Onen guchi estimatuco dezue bada n.c. gra-
ciaren edertasun au? Eta daquizute bada gracia onec eguiten zai-
tuztela Jaung.oen adisquide, ta bere maite, bai eguiaz aladio Trentoco
Concilio Santuac; baita ere gracia auda Jaung.oac gure animetan
banatcen dituen, uzatute, eta bertce lan edo obra onen asiera, eta
sustraya dio Santo Thomasec: Onec surtcen lan, edo obra onai
izan bear bateman aren dic, eta oec bear ederrtcen ditu: Gracian
etzaudela eguingo cindezquiten baraudac, eta orrazuac, izango
liraque obra, ta lanillac; eta oeg.n gucia q.n etcinaque Joango
Cerura. Aguitz maite izan dezaguin bada n.c. gracia au, ni ere
onen bear naiz orain, zuei cerbait esateco gure Ayngueru one-
zaz, baña nora Joango guerade gracia gucien iturrira baici?
bai zugana gatoz o gure ama maitea, maite izan cenduan gra-
cia, eta preservatu cenduen lengo galtcera, bertce zure privile-
gio eta dohay. guciac, graciarrea acarric equin baño, igu zu bada
guri ere graciarendaco amorio au, eta bitartean esango diogun
Ayngueruoreq.n Ave M.a

Factum est prælium in Cælo &ª.

Etzan Demonioa Jangoicoari Ceruan guerra eguiñaz contentatu infernuco su leyec artaricere, eguiten du Jangoicoaren gloriaren contra, onegatic, Jangoicoaren providenciac ontzat emanic arcotan izaten du bere grino artaric, lurrean aurrera eramatêco ~~...~~ Ceruan asi zuan guerra. Dariª bigarren Ceruonetara, ceña dan Eleiza, Jangoicoac pendatu zuen Eleiza onetara, eta Jesu Christoc bere odolaz erregatu zuen onetara. Auda Demonioen bigarren batallaco Campoa. Cecui dezaguen bada nola guerra eguitendion Jangoicoaren gloriari bere Eleizan, eta nola garderen, edo defenditzen deban San Miguelec, emen ecusico degu Demonioen arrabia, eta gure Aynguru glorioso onren victoria, ceña izango dan neregauzco sermoiaren gaya. =

Demonioen bi guda, pelea, edo combate den artean auda Ceruan emanzuenaren, eta lurrean ematendionen artean bestetzun, edo diferencia andi bat, arguitzenda: = Ceruan Demonioac emanzuten lenvico guerran, soberbiaco espiritu requin erasozuen Jangoicoaren contra; baña lurrean ematen duena, eguitendute peciar, eta arrabiaz: = Nai luque, su leyec artan atormentatzen diran Jangoicoaren contra venganza artu; eguitcen due Jesu Christo, ceren ecuiten duen bere guizatasuna Jangoicoaren tronuraño alchatzeic; guizonen envidia due, ceren berac galduzuten graciaren jabe diraden, eta ceren berac galdu cituzten silletan eserteco asmic dauden: Venganzaco deseo onetatic, gorroto onetatic, eta embidia onetatic, sortcenda aetan furia infernal ura Eleizaren contra, eta obeto perseguitceco irteten due su leyec artatic, eta dabiltza gure echetan, errietan gero Adanaren oñean berton =

Christau fielean ecusten ditue ixurondaruw nota, eta auda aenpeguiaren aiera bada bec dezequinteen badire, dembora berean, contentatcen due guizonai dioven embidia, Jesu christoren contra duen gorrotoa, eta Jangoicoar artu nai duen venganza; eguiten ditue guizonac beren culpen partalleac, edo participanteac, eta beren penen lagunac, eta onela ofenditcen due

Jesu Christo ezagayo eguiñaz gure salvacioraco iuzi cebandola;
eta arguenie, guerra eguitendiove Tang.u deseguinduaz Cristiñetan
bere antz, edo imagina. Aita San Agustinec esatendigu, bi medio bertaco
edo diferentezaz baliatzendala Demonioa Eleizaren contra; Batzue-
tan Leoy amorratu batec becela erasotcendio: Bestetan engañuag.n
maliciag.n batzuetan indarrez, eta bestetan falsiaz. Baña bestetarun
onezaz, ce Eleizaren asieran, nola cuman becela cegoan, Leoy batec
becela erasocionzeta alo baliatuzan tiranoen persecucioezaz, borre-
roen gogortasunaz, eta castiguen indartasunaz: Baña Emperado-
reac, eta bere fedegabeac, federa biurtu ciradenean, eta beren estan-
darteeran Guruzearen señalea paratu zuenean, Demonioac Eleiza-
ri guerra eguitendio engañuz, maliciaz, eta falsiaz, tentatzendituela
guizonac, deleytag.n dignidadeg.n eta ondasunag.n sartcen duela
iduripeneco gauza oeg.n bere pozoia: Sicut parentibus nostris adver-
sus Leonem opus erat patientia, sic nobis adversus Draconem opus est
vigilantia: Dio Aita San Agustinec. Eta guziagatio, persecucio mo-
ta oec biar gauza guziz gaistoac diradela Eleizarendaco, alaere
guiyago bildurtu biartecodala maliciaz, engañuaz, eta falsiaz eguitendu-
nean, aurpeguiz, aurpegui eguitendienean baño: Magis metuendus
est cum fallit, quam cum saevit. Aida n.e. infernuaren bertico egui-
tecoa, onetan empleatcendituen bere menpean daucan Demonioac, bi-
daltcen ditu, Eleiza Ama santac bere mendean daucan Christauac
perseguitceco; Batzuac tentatcen dituzte armetz, edo soberbiaz, beste-
ac luxuriaz, batzuetan iracequitcen due iraren sua, eta bestetan
cembat diarena: Onegatic San Juanec beguien aurrean paratcen degu
Dragoy infernala aurra eguiteco dagoen emacume baten ondoan, egui-
ten duen dembora berean deseguindu dezan: Ama onegatic, diove Doc-
tore Sagraduac, aditzendala Eleiza, eta bere sabeleco fruitua, diradela
aurrac: Dragoya da Demonioa, gu galtceco beti oratzturic dagoenac.
Oh Tang.u providencia! nun
da zure Eleizar daucatzun cuidadua! nun eguin cinduzcan aguiñac,

infernuaz atrac ecasula goytico. Nola zure erroria maitea infernuco Dragoyaren eta parrutan eroxico cocian vitendozu. Baña hanq. ĉudoz, edo pelea onetan guertatceen dan guciaren providenciac duparticandi bat, bada Demonioac Eleizaren contra, ezdue providenciac emantendien ezcua baicic; Nil satanâ in servos Dei licet, nisi permissu Dei; dio Tertuliano ſaguinuac. Eta au çuzaccre da Jang.ren providenciaren ondorengo, edo efectobat: Vt ſider exercecat. Jang.ac oncat emantendiru Demonioen tentamenac, Christauen fedea, eta Eleizaren ecualdia victoriosoac izten dezaten: eta Demonioai infernuic iseteco baimena ematen dien dembosan, Eleizari guerra eguiteco, vidaltcen dio Ayngueruac gorde dezaten: Baldin duaſez bada bere eraya, San Miguel da bere amparatzallea: titulu oneq. gaur Eleiza Ama santac emagutcen dio; eta ala diove Ell.ra santaren atatzallea, Daniel profeta santuac dionez: In tempore illo consurget Michael Princeps magnus, qui stat pro filiis populi tui. Dembora aetan alchatuco da Miguel nere Erreinuco Principe andi ura, orain zure pueblaren amparatzallea dana: Cmetic Doctore sagraduac bigauza atearatcendinute, lenvicicoa San Miguel izandu zala bere dembora baetan Synagogaren amparatzallea: Cor gloria eta bigaguerrena, dala gaur Jesusen Eleizaren amparatzallea. Con gloria andiagoric bada San Miguelenzat, onen distinguitua, eta eguiteco nicendiena ren instrumentua izatea baño?

Gue erdicugu eraguitcen Ayngueruac beren oficio eroric baicic, eta Ell.ra santac beti Jang.ren providenciaren ministroac vecela paratcendigu: Baña eguinbide, edo empleo quicin aitean ne eraquten erder andiagoric, eta anidiagoric, edo importanteagoric, Eleizaren eraquizon autuan cuidadua edaquitcea becelacoric. Bere Ayngueruac governatceco Cerruac, izarrac zuzenduitcee, lenaim, edo Elementoen auvican bipatza, baño zure eguiteco bacarra, paretic erdezun, ô Miguel ben izango da gure templo, eta Aldaretan egotea, ta gure Sacrificio, eta Ministroen cuidadua edaquitcea. Gauza egoquia dirudi dala Jangoicoac emancio la San Miguel i cargu au; nola baitere lenvicico ĉudan, edo pelean izanzuen zeloa oratceco, sarraitcetzan orainere graitcen, defenditcen, eta betico preciondeguiarran, edugui citzan ondu an bere cuttuaue. Ala nola, lenengo Eriquetac, guitzon tre be, eta

jaquinic, ta beren etsayac garaitcen ditucie daudenai eman oi dien
beren Obrequien gain escua, ta aguinça; orobat Eleizaren cuida-
dua, ta amparoa, cy ruzie daggaenai becela etsayac garaitcen, Jang.ac
ematen dio San Migueli, ceñoren izenac icara eraguiten dion
infernu guciari.

Ezar eraguiten deçagun n.c. San Miguelec ongui de-
empeñatcen duan edo ez aguintce, edo comisioau; ongui defenditcen, edo
ez Eleiza, eta Demonioen contra ongui peleatcen duan, edo ez: Ceren
eguin zuenetic, azkeneco deçagun luzean eguiten duenaren contra: Baldin
Jang.a orta ecusi zuen dembora, bere gloriaren zeloayn ixacequia
izan bazuen, cer izango du orain Jang.a aurpeguiz, aurpegui
icusten duenean, eta Jangoicozco amorioac, bere caridadea ixace-
quitcen duenean? Baldin Jangoicoagandic peleatceco ordena
artu baño len, aimbeste valoreaq. eguiten badu; cer eguingo du
Jangoicoagandic aguinta bee ecusi ditu eguina ta Jesu Christo-
ren Eleizaren cuidadua eman, ta bere odolaren amparatzallea
eguin zuen ezquero. Amparatzalleoren izenac irugauza adi-
cera ematen diogu San Miguelen alde: lenengo, Jang.ri, bere servi-
ceco, bigarrena Demonioai garaitzeco, eta irugarrena, Eleiza com-
pontcen duen guizonai, socorritceco: gure San Miguelec ixurac
osoro cumplitcen ditu; Da Jang.otan eserlecuaren, edo Tronuaren
ondoan ereric daguana, bere Eleizaco gauzen gañ. hitz eguiteco, escar-
cen dio bere iraupenaren, ta victoriaen gracio: eta eguinten cen-
diozca Christauen escaguac, ceñac compontcen duen Eleiza au:
onegatic ecusi ceben San Juanec, incensario bat escuan cebala
andic Ceruro guia igotcen zebala, aida gure templuetan, ta
Altarean eguiten ciraden escaguac, edo oracioac: Stetit Angelus
ante Altare templi habens turibulum: (Apocal. 8) Badu Demo-
nioen gañ escualdia, bere arrabia, ta gaiztaguiñ amenderatzeco
ecusi nevar, dio San Juanec berac, Ceruetic jatsiten zan Aingueru bat

Catebat ecuan cebola, eta oneqᵗⁱ infernuco su vrycean Dragoyad
lotcen zuela; Vidi Angelum descendentem de Celo, et habentem
Chatenam in manu sua: Demonioaren lotce au dago dio Aita San
Agustinec, ceren vsten eztaion, berac nai luqueen eran quizonac tentat-
cen: Alligatio Diaboli est non permittere exercere totam suam ten-
tationem. Ah! infernuco espiritu onec berac nai duan eran qui ten-
tatceco ecuia balu, cer izango litzatequ autuezat. Cer izangoli-
tzatque Eleiza santaz. Baña san Miguelec lotcen ditu Demonio oc
guchitcen ditu beren tentamenac, eta Tangᵗᵉⁿ parteric eztendie, oneat
ematen dizuet quizonac tentatceca onelaco punturaño, eta andic ez-
dezute igaro bear; Eta aguintu oni obedecitu nai ezpadiote, Tangᵃᶜ
emandion escualdiaz vsliatcenda aen contra. Arguenic ampara-
zalle onec dauca bataun edo cnio andi bat Eleizaᵗⁱⁿ eta au con-
pontcen duen Christauaqᵗⁱⁿ bere amparatceco, tabaita ere berte Ayn-
que zuen bitartez: Ala nola infernuan dagoan Erepublicabat
coñaren aguintaria dan Lucifer, eta ala nola illunetasuneco espiritu
arc munduz zoaltcenditean Demonioac, bere arrubiaren aguin-
tac ematen diela, nola diraden, guerra eguindequioten Eleizari, onela-
co estatuac sollu direla, onelaco Provincia, onela Ciudade, eta qui-
zonac bat banaca tentadirela; Orobat quere San Miguelec, Ayn-
queru queien aguintariac becela, vstaitcendio Eleizari Provinciai,
ciudadeai, eta Erriquiai Ayngueru zaitzalleac, eta quienzat, bai
eta bat bacazᵃ
cic bacoitzari berea, eta queyagoren premia ecuten badu, queyago bidal-
tcendio, eta Ayngueruoc nola San Miguelen aguintearen azpian
pelearcen duen, de victoria queietan parte andibat: Beneficio onega-
tic guriz iguez onecoaizan beardegu, eta milla esquer eman bear-
dio qu San Miguelⁱ ala eta eacuten diqu San Brunoc: Bai ne, San
Miguel da ecuten dotien becela, Ayngueruen aguintari naguzia bera
da Corruan emanzan gudo autan, eta irabaci zan victorian, Aynguerua
quaingan escualdi ora eduqui zuena; bera da gaur Eleiza, eta Chri-
stauaiᵗᵉⁿ gordetcen dituana: bera da quere erregeac Tangᵗᵉⁿ aurrera
[redacted] ezaun izuten deguna, Lucifer gai-
tzaro matzana, eta beragandic alco onasun izuten deguna, Lucifer gai-
tzaro matzana, eta beragandic

tuac eman nai liquiguen tentamenai lenaz beguiratcen diena: Gu zaitce-
co Ayngueru zaitzallea ydaltcen diguna: Etsayaren pitecia, edo arteri-
etsaiac aguerian paratcen diguna: Eta azquenic beada ill ondoan
gure animac Tang.ten escacetan ifinten dituana, eta bere Ayngueru San-
tu guciac baño arcoz gueyago gure animaren salbacioari beguiratcen
diona: Ceinda beda San Miguel, guciac zordiogun onera, ucaneco
dionic, bere maitatzalle izan nai eztuena, eta beregan osoro ichodengo
ezduena? Ezdet uste zuen artean arquitu ditequeala onen ezquer gai-
tocoric. Ala Santu andia, esquerrac ematen dizquizut, zuri festa au
eguiten dizun Erri noble onec, eta zure entzule gucien izenean, oraindaño
ño eguin dizquiguzun merede andiagatic, uste degu emetican aurrera
ere zabalduco dezula cere ontasuna gure alde; escatcen dizut, zure entzun-
le eta Parroquia onetaco beste gendeac ere gorde dezazula, beren premietan
socorri ditzazula; bete ditzazula ceruco ondasunez, emon deguiezula
eriotza on baten eguite gracia, onen bitartez izan gaitezen eguiten bo-
tean ceruan zure lagunac: Ala izan dedilla.